Aniversarea Unirii în țară

La Soroca

Soroca, 3 Decembrie

Intr'o atmosferă de viu și unanim entuziasm a fost sărbătorită în orașul nostru ziua unirii. Pe toate străzile s'a arborat tricolorul național, iar populația s'a îmbrăcat în haine de sărbătoare.

Dimineața s'a oficiat la catedrala orașanui, de către un sobor de preoți, o slujbă religioasă, de față fiind reprezentanții autorităților civile, militare, școlare, premilitare, organizațiile din oraș și un public foarte numeros.

A vorbit s. s. părintele **Gr. Demidetchi**, arătând însemnătatea acestei zile care încununează printr'o mare biruință năzuințele neamului românesc.

O companie de onoare, liceele cu muzicile, școlile, străjerii, premilitarii, etc., au stat în timpul serviciului religios în fața bisericii.

Dela catedrală, întreaga asistență, cu soborul de preoți în odăjdii și cu purtătorii de cruce și prapore, a pornit în procesiune spre piața Unirii, oprindu-se în fața statuii generalului erou Stan Poetaș.

A rostit o cuvântare ocazională s. s. păr. protoereu **Haralambie Vârtosu**, care a evocat vremurile de mărire din trecutul românesc, arătând că numai grație însușirilor sale acest neam a putut străbate prin vicisitudinea vremurilor și să înfăptuiască, în zilele noastre, cel mai frumos vis al tuturor românilor: întregirea pentru totdeauna a neamului.

D. profesor P. Vataman într'o frumoasă expunere a arătat că întregirea României a fost determinată de factorul geografic, de factorul etnic, de factorul religios și de cel tradițional-juridic.

In continuare, d. Vataman a făcut un istoric al mișcării naționaliste din Ardeal până la înfăptuirea României Mari, citând pe eroii și martirii de seamă, căzuți în slujba neamului.

Ca păstrători ai patrimoniului național, a încheiat vorbitorul , suntem datori a veghea necontenit și a păzi cu sfințenie acest patrimoniu, făcând zid de fier în jurul Tronului și Dinastiei și apărând cu jertfa sângelui nostru integritatea sfintelor hotare românești.

După ce procesiunea, în ordine s'a înapoiat la catedrală spre a depune crucea și prapoarele, întreaga asistență a mers până în fața prefecturei de județ, unde s'a făcut defilarea elevilor, premilitarilor și armatei.

După amiază, în sala de spectacole a localului Asociației învățătorilor, sub auspiciile căminului cultural județean, de sub președinția d-lui prof. P. Vataman, s'a dat o reușită serbare pentru elevi și public. Programul serbării, compus din coruri, recitări și dansuri naționale, a fost executat de stolul de străjeri a liceului de băeți „A. D. Xenopol" și de stolul de străjere a liceului de fete „Domnița Ruxandra".

Corul, condus de d. Rabeja, a cântat bucăți populare, iar fanfara liceului de băeți, condusă de d. P. Griție, a executat mai multe cântece străjerești, viu aplaudate de public.

La cor s'a remarcat ca solist elevul Al. Vainer.

Dansurile naționale au fost pregătite și conduse de d. prof. Barta.

A vorbit d. I. Candiani, președintele căminului cultural orășenesc „Simion Murafa", schițând un istoric al sbuciumului și vitejiei românești dealungul veacurilor.

Odată cu serbarea dela Asociația învățătorilor, s'a dat o frumoasă serbare și la liceul technic agricol, desfășurându-se un bogat program cultural, artistic și străjeresc.

Seara s'a făcut în localitate retragerea cu torțe.

La Lipic (Soroca)

Lipnic, 1 Decembrie

Dimineața, la orele 10,15 s'a făcut ridicarea pavilionului cu ceremonialul obișnuit în curtea gimnaziului de băeți c. f. r., la care au participat toate autoritățile prin delegați, a comandantului de stol, d. profesor Nistor Săhleanu, despre însemnătatea zilei de 1 Decembrie.

La orele 11 s'a oficiat Te-Deum la biserica c. f. r., din localitate de către părintele profesor Alexandru Cernescu, răspunsurile fiind date de corul gimnaziului c. f. r., de sub comanda d-lui prof. Petre Mărgineanu. A vorbit părintele Cernescu, îndemnând pe enoriași a fi straja neadormită în jurul M. S. Regelui Carol II, și al bisericei. Au asistat toate autoritățile civile și militare.

După aceea în ograda bisericii, d. căpitan Vasilescu Aurel, delegat comandant al garnizoanei Lipnic, a vorbit trupei și mulțimei despre însemnătatea zilei.

A urmat defilarea străjerilor, premilitarilor și armatei.

După amiază s'a dat o șezătoare în sala căminului cultural c. f. r.

La Lupeni

Aniversarea unirii la Lupeni s'a făcut și anul acesta cu tot fastul deosebit, după un program înainte stabilit de autoritățile locale.

La ora 10 dim., s'a oficiat Te-Deum la bisericile din comună, la care au asistat autoritățile locale, elevii școalelor primare și un numeros public.

La ora 3 d. a. s'a ținut serbarea festivă în sala palatului minier. Cuvântul de deschidere a fost rostit de părintele Victor Șandru preotul ortodox, care prin cuvinte simțite a arătat însemnătatea zilei pentru neamul românesc, încheind cu urări pentru Marele Ambasador al Românilor, M. S. Regele Carol al II-lea.

Intreaga asistență a ovaționat îndelung pentru M. S.

Corul școalei de ucenici a executat „Imnul Național", după care s'a desfășurat programul artistic, compus din recitări, coruri, executat de elevii școalei primare de stat nr. 1, ai școalei de ucenici și extrașcolarii. Tot elevii școalei primare de stat nr. 1 au mai jucat piesa teatrală „O șezătoare' de Ana Acico și alte dansuri naționale.

Elevii școalei polone au executat „Cracoveanca" și alt dans național polon.

Programul o mai fost îmbogățit cu patru puncte de cor, executate de corul bisericei ortodoxe.

Cuvântul de închidere a fost ținut de d. Ioan Cicu, directorul școalei de ucenici, care a adus mulțumiri celor cari au contribuit cu munca lor la reușita programului și totodată publicului care s'a prezentat în număr așa de mare la această serbare.

La Cavarna

Ziua Unirii celei mari a neamului românesc, în localitate, s'a sărbătorit cu mare însuflețire de toți românii.

Serbarea a început la orele 10 dim. la stadionul străjeresc din curtea gimnaziului român, de față fiind autoritățile, străjerii și elevii tuturor școalelor de stat și particulare în frunte cu profesorii și învățătorii respectivi și un numeros public.

Serbarea s'a desfășurat în cadrul ceremonialului străjeresc. In timpul ridicării pavilionului național cohorta de străjeri și toți școlarii au cântat „Imnul Regal" și „Tatăl nostru" sub conducerea d-lui Dumitrescu, comand. străjer.

Textul biblic a fost interpretat de părintele-protesor Gh. Sorescu — care a rostit și o cuvântare despre însemnătatea serbării.

D. profesor și comandantul străjerilor gimnaziului român, I. Macovei a rostit o însuflețită cuvântare despre marea importanță a Unirii neamului românesc, încheind cu urare pentru Marele Străjer al neamului nostru M. S. Regele Carol II-lea și Marele Voevod Mihai.

La ora 11 dim., în fața monumentului eroilor, din fața catedralei, în prezența autorităților, a școalelor, străjerilor, premilitari așezați în careu, în frunte cu profesorii, învățători și comandanții respectivi precum și a unui numeros public, preoții Gh. Sorescu și I. Șerban au oficiat un Te-Deum.

Străjerii, elevii tuturor școalelor și premilitarii, în frunte cu comandanții și profesorii respectivi, au defilat în fața autorităților și monumentului eroilor. Apoi s'a făcut o manifestație românească pe strada principală și în grădina publică în fața căreia toți au jucat hora „Unirii", cu mare entuziasm.

După amiază la ora 3, în sala căminului cultural „Octavian Goga", dela școala primară nr. 1, prin munca d-lui M. Glonțescu, directorul școalei, s'a dat o frumoasă serbare școlară, cu concursul elevilor, sub conducerea directorilor și profesorilor respectivi.

D. profesor și directorul gimnaziului Gh. Iordăchescu, a conferențiat despre marele act istoric al Unirii celei mari. Corurile străjerilor și elevilor tuturor școalelor, au executat cele mai frumoase cântece românești, elevii și elevele au recitat poezii în legătură cu înfăptuirea Unirii și au jucat diferite jocuri românești sub conducerea d-lor prof. I. Macovei, comand. străjer, M Glonțescu dir. șc. primare nr. 1, Dumitrescu dir. șc. nr. 2 și comand. străjer, Blaj și d-ra Cuțitaru învățători.

La urmă elevii școalei primare nr. 1, au jucat o piesă de teatru.

LA AVRIG

Două decenii, dela Unirea pentru vecie a Ardealului cu patriamamă, s'a sărbătorit la Avrig, cu tot fastul cuvenit.

La ora 11, s'a oficiat de păr. Grigorie Chialda, Te-Deum-ul obișnuit, la care au asistat toți străjerii școalei însoțiți de comandanții lor, cu fanioanele și drapele lor, toate autoritățile și reprezentanții tuturor societăților culturale din localitate.

Toate clădirile și instituțiunile au arborat drapelul național.

După terminarea Te-Deum-ului păr. Grigorie Chialda a vorbit despre însemnătatea zilei. Dela sf. biserică, toată asistența, a trecut în curtea școalei, unde în cadrul străjeriei a decurs serbarea.

S'a făcut solemnitatea ridicării pavilionului național.

S'au declamat de străjeri poezii patriotice din poeții ardeleni și s'au cântat cântece naționale.

Păr. Traian Maxim, a explicat textul biblic și „Învățătura zilei", iar d-na El. Oancea a vorbit despre: „Insemnătatea zilei".

A urmat apoi, în fața autorităților, defilarea străjerilor în piață.

LA SATU-MARE

Aniversarea a 20 ani dela Unire a fost sărbătorită în orașul nostru în mijlocul unei însuflețiri de nedescris.

La ora 9 dim., la liceul de fete „Doamna Stanca" elevele au executat diferite dansuri naționale, au recitat poezii patriotice, iar corul a cântat mai multe compoziții. Eleva Ionescu, din cl. IV a recitat poezia „Unirea" de Alexandru Nicorescu.

La ora 11, în fața statuii marelui luptător naționalist dr. Vasile Lucaciu ,ridicată în mijlocul orașului, s'au oficiat câte un te-deum de către preoții ambelor biserici românești. Din partea bisericei ortodoxe slujba religioasă a fost oficiată de preoții Ioan Rușdea protopopul Sătmarului, Sofronie Bulz confesorul garnizoanei și preot prof. Ioan Rusu, iar din partea bisericei gr. catolice de preoții protopop Aurel Dragos, Aurel Doboși și Patriciu Mureșan.

In fața monumentului, erau prezenți toți șefii autorităților civile și militare, în frunte cu d. colonel Simion Coman, prefectul județului Satu-Mare, Victor Moiș primarul orașului, d. general Constantin Papadopol comandantul garnizoanei, ofițerii, o companie de onoare cu drapelul și muzica militară, străjerii, școlile secundare, premilitarii, reuniunea de cântări și muzică „Dr. Vasile Lucaciu", ofițerii de rezervă, funcționarii dela toate unitățile de stat și particulare, precum și un public numeros.

Răspunsurile religioase au fost date de corul cfr., dirijat de d. Nicolae Patraulea.

Pe soclul monumentului, erau depuse numeroase jerbe de flori și coroane, din partea asociațiilor culturale din localitate.

După oficierea serviciului religios ,au vorbit preoții protopopi *Ioan Rușdea* și *Aurel Dragoș*, cari, în cuvinte pline de însuflețire au arătat luptele neamului nostru în trecut și jertfa măreață care au dus la Unirea cea sfântă de azi.

In numele Asociației culturale „Astra" despărțământul Satu Mare, d. prof. *Aurel Seleș* evoacă vremurile de luptă și suferinți din trecut și drumul care a dus către lumina biruinței de acum 20 de ani.

Sărbătorirea marelui act al Unirei dela Alba-Iulia, după 20 ani, spune d-sa, chiamă azi pe urmași să se ridice cu întreg sufletul cât mai sus, până la înălțimea martirilor neamului nostru cari s'au jertfit pe altarul românismului, pentru înfăptuirea sfântă a Unirei.

In numele Ligii Culturale a vorbit d insp. *Alexandru Năsturaș*, care a spus: Ziua de 1 Decembrie, care simbolizează unirea tuturor românilor într'un stat mare și puternic, va rămâne neștearsă nu numai în mintea noastră, cari am trăit zile de durere, ci și în sufletul tuturor generațiilor viitoare ,a căror datorie sfântă este a veghia și păstra neștirbită moștenirea lăsată de părinți.

In numele asociației „Altarul" a femeilor române ortodoxe, a vorbit *d-na maior Buznea*, iar d. *Vasile Hulban* a vorbit în numele asociației industriașilor și meseriașilor români. D. dr. *Iaon Bârzu*, vice-președintele corului „Dr. Vasile Lucaciu", a spus următoarele: Reuniunea de cântări și muzică „Vasile Lucaciu", purtând în suflet făclia idealului străbun, se leagă aci, în fața chipului de bronz al marelui ei patron, să lupte și să moară pentru cauza sfântă, care l-a călăuzit pe el o viață întreagă și pentru care a luptat până la biruința deplină. Prin lupte de secole, s'a înfipt aici piatră de hotar și ea va rămâne aci pentru veșnicie.

Doi membri ai reuniunei așează apoi o frumoasă coroană de flori pe statuie, în timp ce corul intonează „Doina lui Lucaciu".

D. prof. *Aurel Peia* și insp. *Alex. Năsturaș*, citesc la urmă moțiunile din partea asociației „Astra" și „Ligii Culturale".

La ora 12 și jumătate s'a făcut defilarea școlilor, a străjerilor, premilitarilor și companiei de onoare.

După amează, la toate școlile s'au ținut serbări, profesorii vorbind elevilor despre însemnătatea zilei.

Seara a urmat retragerea cu torțe, iar la ora 9, în sala teatrului „Nottara" s'a dat un frumos festival artistic, aranjat de reuniunea de cântări și muzică dirijat de d prof. Adrian Demian în cadrul căreia d. prof. universitar Ioachim Crăciun a ținut o frumoasă și interesantă conferință.

In pauza a 2-a a concertului, s'a jucat opereta „La șezătoare" de Brediceanu.

După festival. în sala hotelului „Dacia" a urmat o frumoasă petrecere românească, aranjată de asociația femeilor române

LA BLAJ

Blaj, 1 Decembrie

Orașul nostru, care a trăit toată gama suferințelor trecutului, cu prilejul împlinirii a 20 ani dela unirea tuturor românilor a comemorat această zi cu tot fastul cuvenit.

Toate edificile au arborat drapelele naționale, iar clopotul cel mare al catedralei chema de dimineață toată suflarea românească la acest mare praznic.

S'a oficiat liturghii însoțite de câte un Te-Deum, la toate bisericile din localitate.

La catedrala mitropolitană și capela ortodoxă la serviciul divin au fost prezenți toți funcționarii autorităților locale, în frunte cu d. dr. Traian Migea, prefectul județului, d .lt. col. Nicolau, comendantul garnizoanei și d. dr. Ioan Bianu, primarul orașului.

La catedrală serviciul religios a fost oficiat de S.S. dr. Victor Macaveiu. vicarul sf .Mitropolii, asistat de un sobor de preoți, răspunsurile fiind date de corul Academiei de teologie, condus de d. porfesor Ion Florea. Au asistat și elevii tuturor școlilor secundare din localitate împreună cu porfesorii lor.

După terminarea serviciului divin, s'au făcut demonstrații pe străzi în frunte cu fanfara școalei normale de învățători. Au parcurs str. Regele Ferdinand cu oprire la prefectură, unde d. prefect a ținut o cuvântare ocazională; str. Regina Maria cu oprire la primărie, unde d. primar a ținut deasemenea o scurtă cuvântare; apoi piața Inocențiu Micu Clain cu oprire la castelul mitropolitan, unde S.S. dr. Victor Macaveiu a evocat un trecut pe care l-am trăit și simțit clipă de clipă.

La ora 4 d. a., s'a dat în sala festivă a liceului de băieți „Sf. Vasile", un festival artistic cu un bogat și ales program : S.S. dr. Victor Macaveiu a rostit o conferință ocazională.

La urmă, d. profesor Virgil Stoica, a citit următoarea moțiune, primită dela centrala „Astra" :

„In ziua când pe tot cuprinsul țării românești se sărbătorește cu însuflețire a 20 aniversare a Unirii pârților ardelene, maramureșene, crișene și bănățene, la patria mumă, toate sufletele românești din orașul Blaj, conștiente de dreptul recunoscut de istorie și consacrat prin tratatele de pace, privesc o clipă înapoi la drumul străbătut sub trecutul regim străin, la samavolnicia acestui regim și la toate gerutătile biruinței noastre.

Amintind asupritorilor de odinioară năvălirea lor barbară în porvinciile locuite de români, în Europa evoluată și cu ideaIuri superioare, vrem să li se întipărească bine în minte și contrastul isbitor dintre regimul de intolearnță, persecuție, batjocuri și maltratări barbare, suferite sub ei de români și regimul de echitate, libertate și dreptate întronate de noi pentru minoritarii rămași în țara noastră.

In marea trâmbițare a revizionismului noi nu vedem decât tendințele unei aristocrații dornice de a-și redobândi privilegiile pierdute, dornice de a stăpâni încă un popor pe care să-l exploateze și căruia să-i poruncească.

Acelor ce, din anumite interese, îi încurajează spre acest revizionism, ținem să le amintim că au uitat prea ușor sujerințele conaționalilor, cari trăiau în provinciile luate pe nedrept și, în special, din așa zisa „Terra Irredenta" de unde au ieșit luptători cari s'au sacrificat sau au fost spânzurați pentru dreptatea cauzei. Au uitat prea lesne contribuția adusă în lupta comună pentru libertatea celor robiți și asupriți și mai ales au uitat, beneficiul mare obținut de pe urma unui tratat pe care îl socotesc astăzi ca o „injustiție istorică pornită din calculele politice".

Ținem să facem cunoscut tuturor, că poporul român, conștient de drepturile și menirea lui, nu renunță și nu va renunța niciodată, la granițele sale naturale, că acest popor dorește să-și împlinească misiunea sa în ordine și pace și că înainte de a suspenda omenia, generozitatea, ospitalitatea și echitatea cu care tratează în țară pe asupritorii din trecut, vrea să-i avertizeze pe cei de peste hotare să înceteze de a mai semăna vânt, căci pot culege furtună, în ziua când prin desele provocări, ar mai vrea să facă cunoștință cu noi și cu felul cum știm să luptăm pentru revendicările noastre integrale".

La sfârit, întreaga asistență, în picioare, cântă „Deșteaptă-te Române", cu acompaniamentul orchestrei școalei normale de băieți.

ORĂȘTIE

TEATRU ROMANESC. — In seara de 4 Dec. se va juca de către teatrul Natalița Pavelescu, piesa „D'ale Carnavalului", de I. L. Caragiale. iar la 10 Dec. trupa teatrului Național din București va reprezenta „Ion al Vădanei" de N Kiriițescu.

CONFERINTA AD-TIVA. — Autoritățile comunale din plasa Orăștie au fost întrunite la pretură pentru consfătuiri privitor la îmietruirea drumurilor comunale în comune.

La Târnova-Soroca

In ziua de 1 Decembrie împinindu-se 20 ani de la proclamarea Unirii definitive și veșnice a Ardealului cu Patria-Mumă, s'a sărbătorit acest mare act istoric, cu un deosebit fast.

La orele 10 dim., toate școalele cu elevii străjeri și cu întregul corp didactic, erau prezente în curtea bisericii. Rând pe rând au sosit toate autoritățile civile, militare și premilitarii. Te-Deumul a fost oficiat de Cucernicul protoiereu Vladimir Gușanu, iar răspunsurile au fost date de corul bisericii și de întreaga mulțime de școlari și școlărițe.

La acest serviciu a luat parte mult popor în mijlocul căruia am văzut pe d-nele: V. Ganea, Z. Rusnac, M. Brăduceanu, E. Manea, M. Rusu și N. Nastase, membre ale corpului didactic; apoi d-nii: I. Munteanu, județpreședinte; S. Ganea, președintele căminului cultural; T. Manea, A. Sumnevici, Franț Licon, V .Iacobăț, Dimitrie Isac, căpitanul arcașilor; Z. Pastuhov, cpt. avocat Haralamb Ionescu, pr. Gh. Luțuc, I Cristea șeful secției jandarmi; Gh. Țimbalaru, etc.

In biserică a vorbit prot. Vlad Gușanu. Lumea s'a adunat apoi în curtea bisericii unde au rostit cuvântări d-niii: S. Gane ,T. Manea și A. Sumnevici.

La Orăștie

Ziua Unirii a fost sărbătorită în cadrul unor mari manifestații patriotice, la care au participat toate autoritățile, școlărimea, premilitarii, societățile particulare și tot poporul românesc.

Seara a fost retragere cu torțe cu muzica militară.

In marea zi, orașul era pavoazat cu drapele naționale și vitrinele cu fotografiile M. S. Regelui și Voevodului Mihai.

La ora 10 a avut loc slujba oficială și parastas pentru eroii neamului, cu predica s. s. protopopul Moța și cuvântarea d-lui colonel L. Popescu cu participarea tuturor autorităților publice. școlare, străjerii, etc.

La ora 10 jum. s'a format un lung convoiu spre sala „Central" unde s'a ținut adunarea în cadrul unui festival artistic, organizat de școli și muzica reg. 92 inf..

D. prof. *Aron Demian*, insp. școlar secundar, a vorbit despre însemnătatea zilei, iar d. av. *G. Voișanu*, președintele „Astrei" a rostit o cuvântare ocazională. A participat mult public.

Seara, s'a desfășurat partea II a programului în cadrul căruia a ținut o cuvântare d. prof. *Victor Iacob*.

Muzica reg. 92 inf., corul cu orchestra liceului și corul gimnaziului de fete au executat cântece naționale, străjerii și străjerele școlilor primare au executat frumoase dansuri, gimnaziul de fete a jucat „Poemul Unirii" iar corul și orchestra liceului și muzica militară. acompaniați de asistență au cântat înălțător Imnul național și „Deșteaptă-te române".

Au recitat poezii patriotice străjerii și străjerele secundare și primare : Sârbu Maria, prim. IV, Ecat. Hașdeu, cl. IV gim.. Popa Maia, IV gimn., Vintilă Ion, cl. III liceu, Ersilia Drăgănoiu, cl. IV prim., Ivașcu Stelian, cl. III liceu, Ilie Fărcaș, cl. V liceu și Amos Marta, cl. VIII liceu. S'au remarcat cu dansurile naționale școala primară de băeți și fete și centuriile gimnaziului de fete.

La școala primară de băeți, stolul de străjeri a organizat o serbare, dimineața, cu prilejul ridicării drapelului național. D Emil Cioroianu, comandant, a ținut o cuvântare ocazională, urmată de cor și recitări.

La Băilești

In localitatea noastră ziua de 1 Decembrie s'a serbat cu un deosebit fast. La orele 10 dim. s'a oficiat un Te-Deum la biserica „Sf. Apostoli" după care a vorbit părintele Dragu, arătând însemnătatea zilei.

La orele 10½ în fața Monumentului Eroilor, fiind prezente toate autoritățile și instituțiile din localitate, s'a oficiat un parastas pentru ostașii morți în timpul războiului pentru întregirea neamului. După terminarea serviciului religios d. maior Nicolăescu, primarul orașului, a rostit o cuvântare.

Au mai vorbit d. înv. Pârvan Firțulescu, d. avocat Aurel Săceanu și d. avocat Victor Botescu arătând însemnătatea zilei de 1 Decembrie, după care muzica a cântat „Hora Unirii". Elevii școlilor secundare și primare precum și publicul asistent au făcut hora în jurul monumentului Eroilor.

Festivitatea s'a sfârșit la ora 2 jum.

După masă la ora 2 a avut loc la fiecare școală câte o serbare formate din recitări și coruri.

La orele 7 seara s'a făcut retragerea cu torțe.

La Solca

Serbarea unirii s'a făcut de către directorul școalei primare, d. Emilian Halip, cu străjerii de sub comanda d-lui Constantinescu. în sala căminului cultural din Solca.

Străjerii și străjerele au cântat. în cor și solo, cântece patriotice și au jucat dansuri naționale.

Conferința despre unire a fost ținută de șeful poliției de stat, d. Stefănoiu. Solo-urile au fost executate de străjerele: Areta Grigorovici, Eugenia Zabre, Janeta Gevinschi, Ana Hulva, Ana Lesek și Maria Eisenhauer.

Cuvântul de închidere a fost rostit de d. director Halip Emilian.

Seara orașul a fost iluminat. Premilitarii, în sunetele goarnelor au parcurs străzile orașului cu torțe.

LA NĂSĂUD

Fiind Joi, zi de târg, la festivități au participat câteva mii de țărani din comunele vecine.

Dimineața la orele 9 toate stolurile străjerești au executat ceremonialul după programul prescris, în curtea școlii respective La ora 10 în catedrala unită și capela ortodoxă s'au oficiat Te-Deum-uri, la cari au participat toate autoritățile, corpul didactic și elevii străjeri și premilitari.

La orele 10 jum. a început defilarea în fața palatului primăriei. Au defilat stolurile străjerești dela: școala primară, gimnaziul de fete, liceul de băeți, șc. normală și gimnaziul industrial având în frunte pe comandanții respectivi. La sfârșit au defilat premilitarii, în cântecul fanfarei orașului condusă de d. D. Popa.

Din piața Unirii, toată asistența a mers în sala festivă „Regna" unde s'a desfășurat programul măreței zile.

Corul tuturor școlilor, sub conducerea d-lui prof. I. Suteu a cântat „Deșteaptă-te Române".

D. dr. *Traian Chitul*, primarul orașului, a deschis programul, rostind o scurtă dar însuflețită cuvântare, subliniind caracterul măreț al zilei în care tot sufletul neamului vibrează de bucurie și se oțelește în hotărârea dârză și irevocabilă de a fi gata la orice jertfe pentru apărarea patrimoniului moștenit și câștigat prin eroismul înaintașilor.

Străjerii Bichigeanu E., Someșan Elena și Hanțiu I. au recitat poezii patriotice.

Corul școlilor a intonat „Pe-al nostru steag".

D .prof. *Ion Bunea* a rostit cuvântarea despre însemnătatea zilei. A criticat aspru acțiunea societăților internaționale, cari sub pretext că apără pacea, caută să distrugă naționalismul. Trece în revistă toate momentele grele din istoria Ardealului până la Unire. A caracterizat barbarismul și cruzimea maghiarilor insistând în special asupra groaznicului măcel al grofului Urmanczi, din al cărui ordin au fost arși de vii 91 Moți la Beliș. A accentuat însuflețirea neamului canalizată în grandioasele serbări dela Alba Iulia în 1 Dec. 1918, când s'a pecetluit pentru vecie unirea noastră la Țara Mamă. Această unire este indistructibilă și ceice ar încerca să se atingă de granițele noastre, s'ar isbi de opoziția de neînvins a tuturor românilor de sub strălucita Domnie a Majestății Sale Regelui Carol II. (Vii aplauze).

Străjerul Pop Gheorghe dela șc. normală a recitat poezia „Ardealul" de M. Rădulescu.

Asistența a intonat „Tricolorul".

D. *Iuliu Moisil*, prof. pens., în numele „Astrei" și al Fundației culturale Regale „Principele Carol", a făcut o privire istorică asupra domniei vitrege maghiare, înșirând persecuțiile, impilările și nedreptățile făcute de unguri, cu gândul de a extermina credința, obiceiurile, limba și apoi însăș existența românilor pe aceste plaiuri. Neamul românesc de azi își aduce aminte cu dispreț și nu poate uita samavolnicia, barbaria și perfidia regimului maghiar, la care țara noastră azi fi răspunde cu echitate, toleranță și solicitudine. A încheiat rostind cuvintele d-lui prof. N. Iorga, spuse ca blestem: „Dă Doamne ca toți cari vor încerca să atenteze la hotarele țării noastre, să moară de spada Regelui Carol II".

Premilitarii: Harap dela gimn. industrial, Al. Husar cl. VIII dela liceu și Cârcu I. dela subcentrul comandat de d. O. Hrini, au recitat poezii.

D. *Dumitru Nacu* fost prefect, av., ca unul care a luptat pe front, a ținut o strălucită lecție de patriotism. A caracterizat perfidia maghiarului, care pentru a obține sprijinitorii ai neîntemeiate; lor cauze, au încercat să falsifice istoria. A remarcat faptul că existența Ungariei de astăzi se datorează armatei române, care a scăpat-o în 1918 din ghiarele bolșevismului lui Bela Kun. A elogiat personalitatea și activitatea Marelui nostru Rege Carol II, în care neamul are perfectă încredere că este dus pe drumul fericirii naționale și prosperării, cari vor da o Românie modernă.

D. Traian Chitul, primarul orașului a expediat telegrame omagiale M. Sale Regelui Carol II și I. P. S. Patriarhului Miron, președintele consiliului de miniști.

Pr. Ion Costan a citit moțiunea întocmită de „Astra". La sfârșit s'a intonat „Imnul Regal" de întreagă asistență.

Seara la orele 20 s'a făcut retragerea cu torțe. Din balconul primăriei a rostit cetățenilor adunați în piața Unirii, o nouă cuvântare, d. Traian Chitul, evidențiind însemnătatea zilei și omagiind Tronul și Dinastia.

La Diciosânmartin

Aniversarea a 20 de ani dela Unirea Ardealului cu țara-mumă, a fost serbată în localitate cu mult entuziasm și cu un deosebit fast.

In această zi, orașul nostru a îmbrăcat haină de sărbătoare.

La ora 8.30 dimineața, toți străjerii și toate străjerele în frunte cu comandanții lor, au participat la ridicarea pavilionului național străjeresc.

D. prof. *Aron Serb*, comandant străjer, a vorbit despre însemnătatea zilei de 1 Decembrie 1918.

După aceea, în sala de gimnastică a gimnaziului, a urmat serbarea școlară. Programul a fost compus din poezii patriotice și cântece naționale, executate de elevii și elevele școalei primare de stat și ai gimnaziului mixt de stat „Andrei Bârseanu".

D. director *Ioan Vulcuțiu* a arătat apoi însemnătatea zilei și marele act al Unirii.

La orele 10, s'a oficiat un Te-Deum, în biserica ortodoxă română din localitate de părintele protopop Gh. Oprean, asistat de preoții Asachie Marcovici-Lepindea. Vasile Țetcu-Cetatea de Baltă, Stângaciu-Abus și Popa-Cuștelnic, la care au asistat autoritățile civile, școalele, străjerii, premilitarii și un numeros public din oraș.

Răspunsurile au fost date de corul fabricii „Nitrogen", sub conducerea d-lui Bogdan.

După terminarea serviciului divin. toată lumea, cu muzica, steaguri și placarde, a mers în piața din fața primăriei orașuiui, unde era ridicată o tribună împodobită cu tricolor.

La această demonstrație națională au asistat toți românii și intelectualii din oraș, precum și câteva mii de țărani din comunele învecinate, în frunte cu conducătorii lor.

Adunarea a fost deschisă de corul fabricii „Nitrogen" cu „Pe al nostru steag".

Au vorbit apoi d-nii dir. *Ioan Vulcuțiu*, în numele „Astrei", reprezentantul bisericii ortodoxe române, păr. protopop *Gh. Oprean*, protopopul unit *Emil Tătar*, subdirectorul fabricii Nitrogen, av. *M. Isvoranu* și înv. *Tănase Becus*, în numele învățătorilor.

D. prof. *Lăzărescu* a citit moțiunea trimisă de „Astra".

După terminarea cuvântărilor, străjerii din localitate, premilitarii, dela subcentrul Diciosânmartitn și Cornești, sătenii, aranjați după comune și pompierii orașului, au defilat pe strada principală.

La ora 5 d. a., asociația culturală sportivă „Nitrogen", din localitate, sub presidența d-lui Isvoranu, a aranjat în sala cinematogrfului „Capitol" un grandios festival românesc, cu următorul program: Imnul Regal, corul „Nitrogen", cuvânt ocazional rostit de d. av. dr. *Emil Folea*, „Moraru", cor, cântecul ciocanelor, recitat de d. *Moroianu*, arii naționale cântate de d-na *S. Dobranskaia*, soprană la opera din Cluj ; „Poemul Unirii", de d. St. Boțiu, dansuri naționale, arii naționale, cântate de tenorul operei din Cluj, d. Traian Nicolau. „Lugojana", cor și Imnul Regal.

Seara a fost retragere cu torțe, de tinerii premilitari. In frunte cu fanfara fabricii „Nitrogen" și dans până în zori.

La Sebeș-Alba

Aniversarea unirii Ardealului cu țara mumă a fost prăznuită în localitate cu fast deosebit și mare însuflețire.

De dimineață, stolurile străjerești au ridicat pavilionul național, după care, la gimnaziul de Stat, s'a ținut o reușită șerbare școlară. D. director al școlii a vorbit despre însemnătatea zilei.

La ora 10, tineretul, armata, autoritățile, poporul și societățile românești au asistat la Te-Deum-ul oficiat de soborul preoților ortodoxi, în biserica nouă. Răspunsurile le-a dat corul „Sfântul Gheorghe". După slujba religioasă, părintele protopop V. Oana și d. lt.-colonel I. Bălșianu au vorbit despre unirea noastră firească și vecinică, între granițele actuale.

De aci, formându-se o procesiune, lumea a pornit în cântece naționale spre troița eroilor, iar de acolo, prin fața gării, în piața Libertății.

Aci, s'a ținut o mare întrunire publică în cadrul „Astrei" și a Ligii Antirevizioniste. După intonarea Imnului Regal, d-nii primar dr. D. Sârbu și director S. Cărpinișianu au vorbit documentat și cu multă însuflețire despre dreptul nostru asupra pământului românesc. Adunarea a manifestat hotărît pentru unirea vecinică.

La urmă, s'a jucat hora unirii, într'o animație generală".

După masă, în sala „Leului de aur", s'a dat o frumoasă serbare, organizată de elevii școlii primare, sub conducerea învățătorilor : P. Opincar, E. Crișian, E. Popescu, M. Enăchescu, E. Moga și M. Bălan. D-na M. Manovici a ținut o conferință despre unire, iar d-na M. Olteanu, învățătoare, a cântat înduioșător „Doina Iancului".

Seara, s'a făcut retragerea cu torțe.

La Buhuși

Unirea Ardealului cu patria mumă s'a sărbătorit anul acesta și în localitate cu deosebit entuziasm.

Elevii școlilor s'au adunat în localurile lor și-au procedat la ridicarea pavilionului național cu ceremonialul cuvenit.

Apoi s'au încolonat și în cântece naționale au parcurs străzile orașuiui până la biserică

Autoritățile au asistat la Te-Deumul oficiat în cinstea acestei zile.

Preotul Jigău a vorbit despre frumoasa faptă a unirii și datoria generației de astăzi de a fi strâns unită în jurul tronului, pentru a putea păstra neștirbită integritatea statului.

După amiază, școlile de fete și băeți au dat o serbare străjerească în localul școlii.

LA RÂȘNOV

Serbarea unirii Ardealului cu Patria-Mamă, în Râșnov, s'a făcut cu deosebită solemnitate.

De dimineață, străzile curate, drapelele naționale arborate, munca câmpului oprită, școlarii îmbrăcați în haine de sărbătoare, tot satul se gătea de prăznuirea unirii Ardealului.

La ora 9 dim., la școala de stat s'a comemorat unirea Ardealului, rostind cuvântul d. comand. N Petric.

La ora 11 dim., s'a oficiat Te-Deum-ul la biserica veche. Au participat: com. div. III T. M. maior M Vasiliu, primarul Ioan Crețu, preoții ortodoxi. corpul didactic, ofițerii div. III T. M., funcționarii primăriei și străjerii.

După rugăciune, pr. N. Gogănea a rostit cuvântul ocazional.

După masă, la ora 3 s'a organizat de Straja Țării un festival compus din: conferința ocazională a dr. Gh. Neguș, medic de circ. Râșnov; apoi poezii patriotice, dansuri naționale conduse de d-soara A. Cârstocea. Corurile au fost conduse de d. înv. Leu Vasile, iar piesa: La școală, jucată de cl. IV, sub conducerea d-lui învățător Munteanu.

Serbarea aceasta s'a ținut în sala festivă a școalei de stat.

La Tg.-Săcuesc

Ziua de 1 Decembrie s'a desfășurat anul acesta cu un deosebit fast.

Orașul a fost frumos pavoazat cu drapele tricolore.

La ora 9, la fiecare școală s'a ridicat pavilionul național vorbindu-se elevilor despre importanța zilei.

La ora 11, la biserica ortodoxă s'a oficiat un Te-Deum la care au luat parte toți funcționarii publici, elevii tuturor școlilor, premilitarii ș. a.

După serviciul divin s'a făcut defilarea, primită de d-nii Cornel Nastasi, comandantul legiunii de străjeri Trei Scaune și cpt. M. Georgescu, primarul orașului.

In sala cinematografului „Astra" a vorbit d. director al gimnaziului mixt, Ștefan Iacob, care a arătat importanța zilei și datoriile sfinte ce le avem față de scumpa noastră patrie.

Din partea asociației „Astra Tg. Săcuesc" a vorbit preot I. Rafiroiu.

A urmat un program de coruri, recitări, jocuri naționale executat de elevii gimnaziului mixt.

LA MEDIAȘ

In cadrul unei deosebite solemnități s'a sărbătorit în localitate aniversarea unirii.

La catedrala ortodoxă s'a oficiat un serviciu religios de păr. protopop Ioan Crăciun și păr. Gh. Sămpăceanu, confesorul garnizoanei, care a vorbit despre importanța actului unirii.

Au luat parte comandantul școlii technice, aeronautice cu întregul corp profesoral și ofițeresc, d-nii primar dr. Binder. primpreor dr. Binder, Stana, șeful poliției; F. Pușcariu, directorul gimnaziului; Jampa, director școlar, elevii școlilor în noua uniformă străjerească, C. Gliga, ș. a.

La biserica unită păr. Stoian a oficiat un serviciu religios, vorbind despre însemnătatea zilei.

LA ZĂRNEȘTI

La